

Verhoilija A. A. Nevaja
 Toimitsija M. L. Nieminen
 Sähköasentaja T. Nieminen
 Toimittaja E. J. Paavola
 Jaostosihteeri E. N. Peuhkuri
 Taloustirehtööri J. Pyy
 Arkistonhoitaja H. V. Raatikainen
 Rouva S. I. Rydman
 Asiamies E. J. Rönkä
 Toimitsija E. A. Salmi
 Ekonomi T. T. Salminen
 Ohjelmatoimittaja K. G. E. Salovaara
 Rouva A. G. Sihvo

Kunnallisneuvosmies Y. N. Similä
 Liikemies A. A. Taiminen
 Toimitsija L. A. Taskinen
 Toimitusjohtaja K. R. Urho
 Kirvesmies A. Uusitalo
 Kansakoulunopettaja L. E. Vaheri
 Postivirkailija J. P. O. Valpas
 Ylilääkäri P. G. Vara
 Sosiaalijohtaja P. T. Virkkunen
 Kirvesmies J. I. Virtanen
 Pastori M. Voipio
 Toimitusjohtaja J. V. Vuortama

Valtuuston puheenjohtajaksi valittiin ¹⁾ vt Aho, ensimmäiseksi varapuheenjohtajaks vt Leivo-Larsson ja toiseksi varapuheenjohtajaksi vt Nybergh.

Merkittiin ²⁾ tiedoksi, että valtuuston toinen varapuheenjohtaja vt Nybergh oli kuollut 1. 8. Valtuuston jäseneksi tuli hänen tilalleen varajäsen Laurent. Toiseksi varapuheenjohtajaksi valittiin ³⁾ kertomusvuoden lopussa päättyväksi toimikaudeksi vt Modeen.

Kaupunginvaltuusto kokoontui 21 kertaa. Sen pöytäkirjain pykäläluku oli 1066 ja lähetettyjen kirjeiden lukumäärä 343.

Kaupunginvaltuuston kertomusvuonna käsittelemistä asioista mainittakoon seuraavat:

1. Yleistä kunnallishallintoa koskevat asiat

K a u p u n g i n v a l t u u s t o

Kaupunginvaltuuston ilmoitusten julkaiseminen. Valtuusto päätti ⁴⁾, että kokouskutsut ja muut ilmoitukset julkaistaan Helsingin Sanomat, Hufvudstadsbladet, Suomen Sosialidemokraatti, Svenska Demokraten, Uusi Suomi ja Vapaa Sana nimisissä sanomalehdissä.

Lopullisesti käsittelemättömät aloitteet. Kaupunginhallitus antoi valtuuston työjärjestyksen mukaisesti helmikuun aikana valtuustolle luettelon niistä valtuutettujen tekemistä aloitteista, joita ei v:n 1953 loppuun mennessä ollut lopullisesti käsitelty. Tällaisia aloitteita oli yhteensä 58. Luettelo sisälsi myöskin selostuksen niistä toimenpiteistä, joihin kun-kin aloitteen johdosta oli ryhdytty. Asia merkittiin ⁵⁾ tiedoksi.

Tiedoitustilaisuuksien järjestäminen uusille valtuutetuille. Vt Bruun ym. olivat 14. 10. 1953 tehneet aloitteen, jossa ehdotettiin, että uusille valtuutetuille, joita oli yli 40 % v:n 1954 alussa kokoontuvista valtuutetuista, järjestettäisiin tutustumismatkoja kaupungin laitoksiin, eri hallinnonalojen esittelyjä ym. tiedoitustilaisuuksia. Kaupunginhallitus ilmoitti, että v:n 1954 aikana järjestettäisiin valtuuston jäsenille tutustumiskäyn- tejä kaupungin laitoksiin ja uusille asuntoalueille sekä laajakantoisten asiain tullessa valtuuston käsiteltäviksi järjestettäisiin etukäteen tiedoitustilaisuuksia, joissa asiaa val- mistelleet viranhaltijat antaisivat selostuksensa. Näin ollen valtuusto päätti ⁶⁾, ettei aloite antanut aihetta enempään toimenpiteisiin.

K a u p u n g i n h a l l i t u s j a v ä l i t t ö m ä s t i s e n a l a i s e t v i r a s t o t

Kaupunginhallitus, kaupunginkanslia ja asiamiesosasto. Kaupunginhallituksen jäse- niksi v:ksi 1954 valittiin ⁷⁾ vtt Harkia, Lehto, Loppi, Meltti, Modeen, Saastamoinen, Tuurna ja Östenson sekä varajäsen Järvinen.

Vt Modeenin tilalle, joka 25. 8. oli valittu valtuuston toiseksi varapuheenjohtajaksi, valittiin ⁸⁾ kaupunginhallituksen vuosijäseneksi v:n 1954 lopussa päättyväksi toimikau- deksi vt Bruun.

Kaupunginhallituksen ohjesäännön muuttaminen. Kiinteistöhallinnon uudelleenjärjes-

¹⁾ Kvsto 13. 1. 4 §. — ²⁾ S:n 25. 8. 579 §. — ³⁾ S:n 25. 8. 583 §. — ⁴⁾ S:n 13. 1. 16 §. — ⁵⁾ S:n 24. 2. 160 §. — ⁶⁾ S:n 13. 1. 17. §, ks. v:n 1953 I osan s. 3. — ⁷⁾ S:n 13. 1. 5 §. — ⁸⁾ S:n 1. 9. 663 §.

telyn yhteydessä päätettiin¹⁾ myöskin kaupunginhallituksen ohjesäännön 8 §:n 10 kohta muuttaa siten, että siihen aikaisemmin sisältynyt, laitteiden sijoittamista kaupungin kaduille ym. koskevan oikeuden myöntäminen siirrettiin kaupunginhallitukselta kiinteistölautakunnalle. Sisäasiainministeriö vahvisti²⁾ valtuuston päätöksen 30. 7.

Apulaiskaupunginjohtaja E. v. Frenckellille myönnettiin³⁾ hänen anomansa ero apulaiskaupunginjohtajan virasta 18. 11. lähtien sekä määrättiin hänet hoitamaan ko. virkaa kertomusvuoden loppuun.

Sen jälkeen julistettiin mainittu apulaiskaupunginjohtajan virka haettavaksi, mutta määrääjän kuluessa ei kukaan hakenut virkaa. Valtuusto valitsi⁴⁾ apulaiskaupunginjohtajaksi kaupunginsihteeri E. J. Warosen.

Kaupunginsihteerin virkaan päätettiin⁵⁾ 7 hakijasta valita apulaiskaupunginsihteeri L. O. Johanson.

Kaupunginkanslian työmäärän huomattavan kasvamisen takia päätti⁶⁾ valtuusto muuttaa kaupunginkanslian yhden 42. palkkaluokkaan kuuluvan kansliasihteerin viran 1. 10. lukien 46. palkkaluokkaan kuuluvaksi apulaiskaupunginsihteerin viraksi. Samalla valtuusto myönsi 33 840 mk yleisen kunnallishallinnon pääluokkaan kuuluvista käyttövaroistaan »Uusien virkojen palkat sekä palkankorotukset» palkkojen erotuksen suorittamista varten kertomusvuonna.

Järjestelytoimisto. V. 1950 oli silloiseen työtehtötoimistoon palkattu kaksi tilapäistä työntutkijaa. Koska ko. virat olivat osoittautuneet tarpeellisiksi, päätettiin⁷⁾ niiden vakinaistamiseksi perustaa kaupunginhallituksen järjestelytoimistoon 1. 1. 1955 lukien kaksi 35. palkkaluokkaan ja III kielitaitoluokkaan kuuluvaa työntutkijan virkaa.

Kaupunginhallituksen asiamiesosaston johtosäännön muuttaminen. Kiinteistöhallinnon uudelleenjärjestely aiheutti myöskin kaupunginhallituksen asiamiesosaston johtosäännön 1 §:n 1, 4 ja 5 kohtien muuttamisen. Valtuusto päätti muuttaa⁸⁾ mainitut kohdat, jotka koskivat mm. kaupungin edustamista tuomioistuimissa, kiinnitysten hankkimista ja uudistamista sekä kiinteistöjen kauppakirjojen, vuokrasopimusten ym. käsittelyjärjestystä.

Rahatoimiston johtosäännön muuttaminen. Kiinteistöhallinnon uudelleenjärjestelyn yhteydessä päätettiin⁹⁾ rahatoimiston johtosäännön 6 §:n 5 kohta muuttaa sikäli, että kiinteistöjen kauppakirjoja ja vuokrasopimuksia ym. rahatoimisto ottaa vastaan paitsi kaupunginhallituksen asiamiesosastolta tästä lähtien myöskin kiinteistöviraston kansliaosastolta leimamerkeillä varustamista ym. toimenpiteitä varten.

Tilastotoimisto. Sosiaalinen tutkimustoimisto oli ryhtynyt toimeenpanemaan koko maassa vuokratiedustelua, jonka paikalliset menot oli ao. kuntien suoritettava. Valtuusto myönsi¹⁰⁾ yleisen kunnallishallinnon pääluokkaan kuuluvista yleisistä käyttövaroistaan 610 000 mk tilastotoimiston käytettäväksi lokakuussa toimeenpantavan vuokratiedustelun aiheuttamien kustannusten peittämiseen.

Tilastotoimistoon päätettiin¹¹⁾ perustaa 1. 1. 1955 lukien 21. palkkaluokkaan ja IV kielitaitoluokkaan kuuluva toimistoapulaisen virka.

Puutavara- ja polttoainetoimisto. Vt Öhman ym. olivat 11. 11. 1953 tehneet aloitteen, missä mainittiin, että kaupungin Heinolassa sijaitseva saha ei ole kannattava ja koska siihen on sidottu melkoisesti kaupungin varoja, olisi enempien tappioiden välttämiseksi annettava kaupunginhallituksen tehtäväksi myydä ko. saha mahdollisimman edulliseen hintaan¹²⁾. Puutavara- ja polttoainetoimisto ilmoitti, että Heinolan sahan nettovoitto v:ltä 1951 oli 10.5 milj. mk. V. 1952 ei voitu välttää konjunktuuriluontoisilta tappioilta. Tällöin palautettiin rakennustoimistolle korkeamman laskutushinnan tasottamiseksi n. 6.27 milj. mk:n suuruinen palautettu liikevaihtovero. Poistot tekivät yhteensä 10.2 milj. mk, kaupunginkassalle hyvitettyt korot 16 292 320 mk ja sen jälkeen osoitti vuositulo n. 4.8 milj. mk:n tappiota. V:n 1953 aikana toiminta sen sijaan tuotti jonkin verran ylijäämää. Yleisten töiden lautakunta ilmoitti, että puutavara oli siksi tärkeä tekijä rakennustoimiston toiminnalle, että sen tuli kaikissa olosuhteissa olla turvattu. Sahatun puutavaran tarve oli n. 2 700 std vuodessa, sitä paitsi saatiin sahatukkien hankinnan yhteydessä edullisesti hankituksi vuosittain tarvittavat määrät veistettyä hirttä ja parrua

¹⁾ Kvsto 16. 6. 548 §, Kunn. as. kok. n:o 64. — ²⁾ S:n 25. 8. 585 §. — ³⁾ S:n 25. 8. 619 §. — ⁴⁾ S:n 20. 10. 814 §. — ⁵⁾ S:n 22. 12. 1043 §. — ⁶⁾ S:n 29. 9. 778 §. — ⁷⁾ S:n 1. 9. 666 §. — ⁸⁾ S:n 16. 6. 548 §, Kunn. as. kok. n:o 51. — ⁹⁾ S:n 16. 6. 548 §, Kunn. as. kok. n:o 52, khn mtö n:o 11. — ¹⁰⁾ Kvsto 15. 9. 739 §. — ¹¹⁾ S:n 19. 5. 398 §. — ¹²⁾ Ks. v:n 1953 kert. I osan s. 100.

sekä ratapolkkyjä, paalutukkeja, linjapylväitä ym. tavaraa. Heinolan saha oli ollut toiminnessa vasta niin lyhyen ajan, että oli ennenaikaista esittää lopullista kantaa sen kannattavuudesta. Sahaa perustettaessa lähdettiin siitä oletuksesta, ettei kaupunki joutuisi maksamaan liikevaihtoveroa omaan käyttöönsä sahalla hankkimistaan puutavaroista. Tällainen vero oli kuitenkin määrätty, mutta korkein hallinto-oikeus oli sen kumonnut vv:lta 1949 ja 1950. Rakennustoimiston oli myöskin helpompaa suorittaa puutavarahankintansa silloin, kun kaupungilla oli oma saha, joten ainakaan tässä vaiheessa ei pidetty tarkoituksenmukaisena sahan myymistä. Valtuusto päätti ¹⁾, ettei aloite antanut aihetta toimenpiteisiin.

Puutavara- ja polttoainetoimiston hallinnon järjestely. Vt Öhman ym. ehdottivat 12. 11. 1952 tekemässään aloitteessa, että toimisto määrättäisiin jonkin kaupungin lautakunnan hallintoon. Teollisuuslaitosten lautakunta ilmaisi käsityksensä, etteivät tarkoituksenmukaisuussyyt vaatineet tällaista järjestelyä. 21. 3. 1951 oli perustettu kaupunginhallituksen puutavara- ja polttoainejaosto ²⁾, jonka kokouksissa kaupungininsinöörin ja kaupunginmetsänhoitajan tuli asiantuntijoina olla saapuvilla. Jaoston alaiseksi alistettiin 1. 5. 1951 lukien perustettu puutavara- ja polttoainetoimisto. Kaupunginhallitus oli sitä mieltä, ettei ollut syytä perustaa erillistä lautakuntaa valvomaan toimiston toimintaa, koska asiat, jotka yleensä vaativat nopeaa ratkaisua, saatiin ilman väliportaan aiheuttamaa viivytystä päätökseen ja näin ollen oli käytännöllisempää pitää ko. toiminta suoraan jaoston alaisena. Yleisten töiden lautakunnan ehdotuksen mukaisesti puutavara- ja polttoainejaosto ilmoitti ³⁾ tulewansa huolehtimaan siitä, että ainakin vuosineljänneksittäin järjestettäisiin neuvottelutilaisuuksia ko. toimiston sekä rakennustoimiston, sähkölaitoksen ja satamalaitoksen satamarakennusosaston edustajien kesken siitä, minkä verran ja minkäläatuista puutavaraa ko. laitokset tarvitsevat. Tarvittaessa neuvotellaan myös mainittujen laitosten välisestä yhteistyöstä. Näin ollen valtuusto päätti ⁴⁾, ettei aloite antanut aihetta toimenpiteisiin.

Kuivaamon rakentaminen Heinolan sahalle. Kertomusvuoden talousarviossa oli varattu 15 milj. mk:n suuruinen määräraha kuivaamon ja höyryaseman rakentamista ⁵⁾ varten ko. sahalle. V. 1948 asetettu, Maunulan sahan hallintoa suunnitteleva komitea oli varsinaisen tehtävänsä ohella myöskin alustavasti käsitellyt kysymystä siitä, minne mahdollisesti rakennettava kuivaamo, höyläämö ja kuivan puutavaran varasto olisi sijoitettava. Asiantuntijalausunnoissa puollettiin kuivaamon sijoittamista Heinolan sahan yhteyteen, mille kannalle myös komitea asetui. Silloin kuitenkin katsottiin, ettei kysymys kuivaamon rakentamisesta vielä ollut ajankohtainen. Sen vuoksi järjestettiin puutavaran kuivauskysymys toistaiseksi tilapäiseksi. V:een 1954 mennessä oli tuotanto jo noussut 4 000—4 500 std:iin vuodessa, eikä tilapäisellä lautatarhalla enää voitu tulla toimeen. Sen puurakenteet olivat lahonneet ja liian heikot kiskot käyneet käyttökelvottomiksi. Rakennustoimiston vaihtelevan tarpeen nopea tyydyttäminen oli mahdollista ainoastaan tarpeeksi tehokkaan kuivaamon avulla. Valtuusto päätti ⁶⁾, että Heinolan sahan yhteyteen rakennetaan kuivaamo ja voimalaitos, joiden kustannusarvio on 50 milj. mk sekä oikeutti kaupunginhallituksen käyttämään kertomusvuoden talousarvion tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan ao. tilillä olevan määrärahan tarvittavien koneiden etumaksujen suorittamiseen ja rakennustöiden aloittamiseen.

Revisiolaitos

Tilisäännön muuttaminen. Koska kaupungin taloudessa oli esiintynyt epäkohtia määrärahojen käytön valvonnassa, olisi revisiotoimiston käsityksen mukaan tehtävä eräitä täydennyksiä tilisääntöön. Valtuusto päättikin ⁷⁾ muuttaa Helsingin kaupungin tilisäännön pykälät 19, 20, 53 ja 63 siten, että 19 §:n 1 momenttiin tehtiin lisäys: »Määrärahan edellyttämät hankinnat ja rakennustyöt on toteutettava noudattaen niitä suunnitelmia ja kustannusarvioita, jotka on esitetty määrärahan perusteeksi»; 20 § muutettiin siten, että siihen lisättiin määräys, että kaupunginhallituksen on määrärahaa käyttävän viranomaisen esityksestä vahvistettava määrärahan jako eri kohteita varten, silloin kun useita työ- tai hankintakohteita varten tarkoitettuja määrärahoja on sisällytetty samaan

¹⁾ Kvsto 19. 5. 422 §, ks. v:n 1953 I osan s. 75. — ²⁾ Ks. v:n 1951 kert. s. 98. — ³⁾ Ks. v:n 1953 kert. I osan s. 100. — ⁴⁾ Kvsto 19. 5. 423 §. — ⁵⁾ Ks. s. —. — ⁶⁾ Kvsto 19. 5. 424 §. — ⁷⁾ S:n 19. 5. 403 §, 17. 11. 931 §, Kunn. as. kok. n:o 90.

momenttiin eikä kaupunginvaltuusto ole vahvistanut kokonaismäärärahan käyttöä eri kohteiden kesken; pykäliin 53 ja 63 lisättiin eräitä määräyksiä, jotka koskivat erillisten tilien avaamisvelvollisuutta, päiväkirjan pitämistä tilauksista, sopimuksista yms. sekä muita määrärahojen käytön valvontaa tehostavia toimenpiteitä. Edelleen päätettiin¹⁾ muuttaa tilisäännön 60 §:ää siten, että irtaimistoluetteloiden laatimisessa luovuttaisiin esineiden arvojen merkitsemisestä luetteloihin ja irtaimiston yhteisarvon määrittämisestä vuoden päättyessä paitsi liikelaitosten osalta, joiden kohdalta olisi luetteloihin merkittävä myöskin hankinta-arvot.

Tilisääntöön tehtäviä muutoksia ym. toimenpiteitä koskeva aloite. Vt Hakulinen ym. olivat tehneet aloitteen, jossa ehdotettiin komitean asettamista harkitsemaan tilisääntöön tehtäviä muutoksia sekä erittelemään kaupungin eri hallinnonhaarojen ja liikelaitosten keskinäisiä suhteita siten, että ne perustuisivat oikeudenmukaisiin periaatteisiin. Aloite lähetettiin²⁾ kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Viranhaltijat. Valtuusto valitsi³⁾ 13 hakijasta reviisorin virkaan kauppatieteitten lisensiaatin V. O. Salmen.

Valtuusto myönsi⁴⁾ revisori Y. Vehmersalolle, joka oli saavuttanut eläkeiän, hänen pyytämänsä eron revisorin virasta 1. 9. lukien.

Tilintarkastajien kertomuksen käsittelyaika. Valtuusto päätti⁵⁾ pyytää sisäasiainministeriöltä, että v:n 1953 hallinnosta annettu kertomus sekä ko. vuoden tilinpäätöksen hyväksyminen ja vastuuvapauden myöntäminen saataisiin käsitellä viimeistään kertomusvuoden lokakuun aikana pidettävässä valtuuston kokouksessa. Sisäasiainministeriö suostui⁶⁾ 12. 6. valtuuston esitykseen.

V:n 1953 tilien ja hallinnon tarkastus. Kaupungin talouden tarkastussäännön edellyttämällä tavalla tilintarkastajat valitsivat puheenjohtajakseen pankinjohtaja V. V. Sipin, varapuheenjohtajaksi kamreeri U. Ahon ja sihteeriksi varatuomari V. Kanervan. Sen jälkeen tilintarkastajat jakautuivat jaostoihin, joista kukin sai tehtäväkseen perehtyä määrättyihin hallinnonhaaroihin ja laitoksiin. Tutustuttuaan kaupungin hallintoa koskeviin asiakirjoihin sekä tilinpäätökseen ja suoritettuaan arvopapereiden ja kassojen tarkastuksen tilintarkastajat jättivät kesäkuun 2 p:nä päivätyn tilintarkastuskertomuksensa kaupunginvaltuustolle. Kertomuksessa esitettiin mm. seuraavaa:

Eri hallinnon aloilla oli edelleen sattunut lukuisia määrärahojen ylityksiä, joille ei ollut hankittu määräysten edellyttämää hyväksymistä, esim. satamalaitoksen kohdalla ylitykset tekivät n. 140 milj. mk. Määrärahojen käytön valvontaa ei vielä kukaan ollut saatu tyydyttävälle kannalle. Rahatoimisto ei ollut katsonut tehtäviinsä kuuluvan huolehtia siitä, että kaupunginhallituksen tiettyyn tarkoitukseen myöntämien osamäärärahojen ylitykset voitaisiin rahatoimiston kirjanpidosta havaita. Kaupungin töissä sattuneiden tapaturmien johdosta olisi tilintarkastajien mielestä syytä kiinnittää huomiota työsuojelun kehittämiseen kaupungin eri laitoksissa. Tilinpäätökseen sisältyi nytkin huomattava summa, n. 2.4 miljardia mk verojäämiä, joista epävarmoina oli poistettu n. 42 milj. mk. Kunnallisverojen poistoihin olisi tilintarkastajien mielestä varattava vuosittain riittäväksi arvioitava määräraha, jotta tilinpäätös tältäkin osaltaan rakentuisi kestäväälle pohjalle. Kaupungin varojen käyttö antoi edelleenkin aihetta huomautuksiin. Niinpä Käpylän urheilupuiston pukusuojan rakennuskustannukset ylittivät moninkertaisesti alkuperäisen kustannusarvion. Mikäli rakennussuunnitelma olisi ollut etukäteen riittävän yksityiskohtaisesti laadittu, olisi ilmeisesti voitu välttää arvioitua kalliimmaksi osoittautuneelta ratkaisulta rakennuksen sijoituspaikkaa valittaessa. Ennakkosuunnittelun heikkoudesta esimerkkinä mainittiin myöskin Etelä-sataman matkustajapaviljonki. Sen tarkoitukseen soveltumattomista laskuportaista aiheutui n. 1.6 milj. mk:n suuruinen ylimääräinen menoerä. Puuttuvaa yhteistyötä kaupungin viranomaisten välillä kuvasti myös se, että vuotavaraston ovet vastoin piirustuksia rakennettiin liian mataliksi, mikä aiheutti n. ½ milj. mk:n vahingon kaupungille. Tarkoituksenmukaista varojen käyttöä ei osoittanut sekään, että Herttoniemen öljylaiturin tukirakenteita ei lahosuojattu, kuten yleisesti oli menetelty muissa vastaavanlaisissa satamatöissä.

Jo aikaisemminkin oli huomautettu siitä seikasta, että sopivien säilytystilojen puutteessa kaupungin omaisuutta turmeltui, irtaimen omaisuuden tarkastajien kertomuksessa

¹⁾ Kvsto 3. 11. 882 §, Kunn. as. kok. n:o 90. — ²⁾ Kvsto 25. 8. 657 §. — ³⁾ S:n 20. 10. 816 §. — ⁴⁾ S:n 16. 6. 516 §. — ⁵⁾ S:n 2. 6. 453 §. — ⁶⁾ S:n 25. 8. 584 §.

oli tästä jälleen esitetty esimerkkejä. Palokalustoa koskevista hankinnoista oli jatkuvasti ollut erimielisyyttä palolautakunnan ja palopäällikön välillä, mistä syystä oli esitetty, että näiden toimivallan rajat olisi lähemmin määriteltävä, jotta kaupungin palotoimi voisi häiriöttä kehittyä.

Viimeksi kuluneina vuosina oli kaupunki joutunut käyttämään suhteettoman suuren osan sairaalatoimintaan investoimistaan varoista asuntotilojen rakentamiseen sairaalahenkilökunnalle ja siitä huolimatta oli vieläkin jouduttu luovuttamaan potilashuoneita asuntotarkoituksiin. Tilintarkastajien mielestä olisi pyrittävä käyttämään halvempiakin keinoja ko. asuntokysymyksen ratkaisemiseksi, esim. hankkimalla vuokra-asuntoja tai suorittamalla henkilökuntajärjestelyjä.

Ammattikoulujen tilanahtautta todisti se, että valmistavaan tyttöjen ammattikouluun oli pyrkijöitä 425, joista voitiin ottaa vain 162 ja vastaavasti poikien ammattikouluun 1 300 hakijasta 372.

Liikennelaitoksen kirjanpidon osoittamaa tappiota, suuruudeltaan 277.6 milj. mk, arvosteltaessa olivat tilintarkastajat ottaneet huomioon, että menoihin, jotka olivat 2 539.5 milj. mk, sisältyi käyttöpääomalle 6 %:n mukaan laskettua korkoa 172.1 milj. mk ja konttokuranttitilin korkoa keskimäärin 7 %:n mukaan 66 milj. mk. Korko veloitettiin sille pääomalle, joka saatiin korottamalla käyttöpääoman kirjanpitoarvoja, viimeksi v:n 1952 aikana 336.6 milj. mk. Sähkölaitos veloitti liikennelaitoksen käyttämästä sähköstä keskihintana 6:65 mk/kw. Kaupungin laitosten keskinäisissä veloituksissa olisi käytettävä omakustannushintaa. Tämän entistä tarkempaa laskemismahdollisuutta koskeva tutkimus oli v:n 1954 alusta lähtien ollut vireillä sähkölaitoksessa. Johdinauto-linjoja varten suoritettujen pylväs- ja johdinhankinnat olivat osittain olleet tarkoitukseen sopimattomia. Ko. hankintojen epäonnistumisen vuoksi oli yksistään korkotappiota aiheutunut 1.7 milj. mk. Liikennelaitoksen radioautotoimintaa pidettiin sen tuottamaan hyötyyn verrattuna suhteettoman kalliina.

Kaasulaitoksen tarpeisiin oli vv. 1944—1945 ostettu Ruotsista turpeenhiiltolaitteita kaasun valmistuksen raaka-aineen hankkimiseksi. Kaikkiaan oli turpeenhiiltolaitteisiin rakennuksineen jouduttu käyttämään kaupungin varoja n. 41 milj. mk. Kun laitteita ei voitu käyttää, yritettiin ne myydä v. 1952, mutta ei päästy sopimukseen ostajan kanssa.

Puutavara- ja polttoainetoimisto oli tilinpäätöksen mukaan tuottanut tappiota n. 9.2 milj. mk. Työttömyyden lieventämiseksi tarkoitettuihin töihin oli käytetty 415.3 milj. mk ja lisäksi edelliseltä vuodelta siirtynyt määräraha 74.2 milj. mk.

Edellä mainittujen määrärahaylitysten, epäedullisten hankintojen ym. lisäksi olivat tilintarkastajat todenneet, että kaupungin omistamien huoneistojen ja kiinteistöjen korjauskustannukset olivat usein nousseet huomattavasti suuremmiksi kuin ostamista ja hintaa harkittaessa oli arvioitu. Myöskin virheelliset arvioinnit olivat voineet aiheuttaa sen, että kaupunki oli joutunut maksamaan kiinteistöistä ylihintaa. Tilintarkastajien käsityksen mukaan mainittujen esimerkkien osoittamat sekä aikaisemmin havaitut vastaavanlaiset tapaukset johtuivat pääasiassa siitä, ettei asioiden valmistelussa ja toimeenpanossa ollut riittävästi määriteltä henkilökohtaista vastuuta sekä myöskin siitä, että yhteistyö kaupungin eri viranomaisten ja laitosten välillä on edelleenkin ollut heikkoa. Tilintarkastajat pitivät välttämättömänä sellaisten järjestelyjen suorittamista, jotka selvittäisivät tarkoin, kenelle vastuu mistäkin asiasta kuuluu.

Kaupunginhallitus oli pyytänyt ao. lautakunnilta ja laitoksilta selitykset tilintarkastajien ja revisiotoimiston tekemien muistutusten ja huomautusten johdosta sekä katsoi ko. selitykset riittäviksi. Tämän jälkeen valtuusto päätti ¹⁾ tilintarkastajien ehdotuksen mukaisesti, että 1) ao. kaupungin viranomaiset veloitetaan ottamaan huomioon tilintarkastajien kertomuksessa esittämät, vastaisen varalle tekemät huomautukset; 2) että v:n 1953 tilinpäätöksessä todetut, kaupunginrevisiorin kertomuksessa tarkemmin mainitut puutteellisuudet oikaistaan v:n 1954 aikana; sekä 3) vahvistaa kaupungin v:n 1953 tilinpäätöksen ja myöntää vastuuvapauden kaupunginhallitukselle ja muille tilivelvollisille lukuun ottamatta palotointa koskevia, vielä avoimina olevia asioita, joita revisiotoimiston kertomuksessa on tarkemmin selostettu.

Kiinteän omaisuuden tarkastus. 30. 1. 1954 antamassaan kertomuksessa v:lta 1953 kaupungin kiinteän omaisuuden tarkastajat olivat tehneet eräitä huomautuksia, joihin

¹⁾ Kvsto 20. 10. 829 §, khn mtö n:o 17 ja 18.

tarkastus oli antanut aihetta. Tarkastajat korostivat erikoisesti tarkan ja perusteellisen tutkimuksen ja harkinnan tarpeellisuutta tehtäessä suunnitelmia ja kustannusarvioita vanhojen, jo ehkä rappeutuneiden rakennusten korjaamisessa. Pyydettyään niiltä lautakunnilta ja laitoksilta selitykset, joita huomautukset lähinnä koskivat, kaupunginhallitus katsoi annetut selvitykset tyydyttäväksi. Sen ehdotuksen mukaisesti valtuusto päätti ¹⁾, ettei kiinteän omaisuuden tarkastajien kertomus v:lta 1953 antanut aihetta enempiin toimenpiteisiin.

Irtaimen omaisuuden tarkastus. Kaupungin irtaimen omaisuuden tarkastajat antoivat 30. 3. 1954 kertomuksen suorittamastaan tarkastuksesta v:lta 1953. Siinä esitettiin erinäisiä huomautuksia todettujen epäkohtien johdosta. Kaupunginhallitus pyysi sitten niiltä lautaja- ja johtokunnilta sekä laitoksilta selitykset, joiden toiminta-aloihin kertomuksessa esitetyt huomautukset lähinnä kohdistuivat. Tyydyttäväksi katsotut selvitykset saatuaan kaupunginhallitus esitti ko. kertomuksen valtuuston hyväksyttäväksi. Se päätti ²⁾, ettei kaupungin irtaimen omaisuuden tarkastajien kertomus v:lta 1953 antanut aihetta enempiin toimenpiteisiin.

V:n 1954 vuositilintarkastajiksi valittiin ³⁾ järjestösihteeri T. A. Aaltonen, kamreeri U. V. Aho, toimistonjohtaja A. Edberg, toimitsija V. K. Ekström, toimitusjohtaja M. Kalevä, liittosihteeri V. J. W. Kanerva, ylitarkastaja P. K. Lahtela, sosionomi B. B. Nyberg, toimitsija Y. I. E. Salonen, professori P. H. Schybergson, apulaisjohtaja T. V. Siivola ja johtaja T. Vanhala sekä tilintarkastajien varajäseniksi kauppatieteitten kandidaatti S. H. R. Colliander, tilintarkastaja H. Gertsch, toiminnanjohtaja T. E. Huttunen, johtaja Y. M. Ihari, osastonjohtaja J. U. A. Koski, muutari O. Kuismanen, verhoilija E. O. Kuusisto, kirjanpitäjä M. Sinisalo, toimitusjohtaja K. V. Sukki, ekonomi A.-L. Suomio, toimitusjohtaja C. G. Weckman ja tarkastaja S. A. Winter.

Verotusviranomaiset

Taksoituslautakunnan työn tehostamista koskeva aloite. Vt Saastamoinen ym. olivat 15. 9. tekemässään aloitteessa ehdottaneet, että kaupunginvaltuusto kehottaisi taksoituslautakuntaa tehostamaan suurtuotantolaitosten ja suurten liikkeiden verotusta. Taksoituslautakunta ilmoitti lausunnossaan, että koska oli kysymys lakimääräisestä lautakunnasta, ei valtuusto liene oikeutettu antamaan sille ohjeita. Samalla taksoituslautakunta huomautti, että sen pyrkimyksenä on lain- ja oikeudenmukaisen taksoituksen toimittaminen. Valtuusto päätti ⁴⁾, ettei aloite antanut aihetta toimenpiteisiin.

Palkkalautakunta

Valtuusto päätti ⁵⁾, että leski- ja orpoeläkekassan toimistossa oleva 18. palkkaluokan toimistoapulaisen virka, jonka haltijana oli E. Autio, siirrettäisiin 1. 1. 1955 lukien rahoituston alaisuudesta palkkalautakunnan toimistoon.

Viranhaltijain ja työntekijäin virkasääntö-, työjärjestely-, palkka-, eläke- yms. kysymykset

Virkojen palkkaluokituksen uudelleenjärjestely. Helsingin Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestön aloitteesta kaupunginhallitus päätti 22. 3. 1952 asettaa komitean tutkimaan kaupungin viranhaltijakunnan palkkaussuhteita kokonaisuudessaan. Komitea, josta käytettiin nimitystä palkkaluokituskomitea, valitsi keskuudestaan työvaliokunnan, jonka puheenjohtajana toimi komitean puheenjohtaja J. Ståhlberg ja jäseninä komitean jäsenet S. Friberg ja J. Nyman sekä sihteerinä aluksi varatuomari O. Kaattari ja myöhemmin revisori E. Lehto. Komitea totesi työnsä alussa, että ensin oli selvitettävä palkkauudistuksen tarpeellisuus ja sen yleiset periaatteet sekä esitti tässä mielessä hyväksyttäväksi uuden, entistä vähemmän palkkaluokkia käsittävän palkkataulukon, missä palkkaluokkia oli 40. Valtuusto päätti 1. 10. 1952 kehoittaa palkkaluokituskomiteaa jatkamaan työtään edellyttäen, että entinen viranhaltijain palkkaluokkataulukko korvataan uudella sekä että uuden taulukon ikälisämäärät lasketaan huomioon ottaen, että ensimmäinen

¹⁾ Kvsto 20. 10. 830 §, khn mtö n:o 14. — ²⁾ S:n 20. 10. 831 §, khn mtö n:o 19. — ³⁾ Kvsto 13. 1. 6 §. — ⁴⁾ S:n 15. 9. 763 §, 3. 11. 884 §. — ⁵⁾ S:n 29. 9. 780 §.

ikäisiä on 5 %, toinen 6 %, kolmas 7 % ja neljäs ikäisiä samoin 7 % peruspalkasta. Komitea laati ehdotuksensa virkojen uudelleenjärjestelystä tältä pohjalta.

Jatkaessaan työtään komitea vertasi viranhaltijain palkkoja mm. työntekijäin keskimääriäsiin vuosiansioihin v:sta 1939 lähtien. Samaten vertailtiin palkkoja eräiden muiden kaupunkien palkkatason kanssa sekä myös valtion maksamiin palkkoihin. Kuitenkin oli suoranainen vertailu mahdotonta mm. organisation erilaisuuden vuoksi sekä siitä syystä, että valtion virka-aika vuodessa on n. 100 tuntia eli 5 % lyhempi.

Virkamieskuntaa ei ollut käsitelty kokonaisuutena sitten v:n 1947, jonka jälkeen tapahtuneissa palkkojen tarkistuksissa eri virkojen keskinäiset suhteet olivat päässeet melkoisesti järkkymään, koska näissä tarkistuksissa oli ollut kysymys vain määrätyistä virkaryhmistä ja ammattialoista. Komitea olikin käsittänyt tehtävänsä siten, että kaikki kaupungin virat olisi asetettava oikeudenmukaiseen suhteeseen keskenään. Tässä mielessä oli palkkaluokkien sijoittelussa otettu huomioon virkojen vastuullisuus, erikoisesti johtotasemasta johtuva, työmäärä jne. Tavoitteenaan komitea piti sitä, että palkka olisi pyrittävä korottamaan kunkin viran kohdalla vähintään sille tasolle, joka vastasi ao. viran reaalista palkkatasoa v. 1939. Johtaville viranhaltijoille oli yleensä koetettu antaa kompensatiota siitä, etteivät he saa ylityökorvausta ja jäivät sen vuoksi eräissä tapauksissa pienemmille tuloille kuin heidän johdettavansa samoin kuin siitä, että ns. sosiaalinen linja oli jatkuvasti suonut heille pienemmän korvauksen kuin mitä elinkustannusindeksin nousu olisi edellyttänyt. Komitea pyrki myös poistamaan erikoislisiä ja palkkioita ottaen ne huomioon palkkaluokittelussa. Komitean mietintö valmistui 30. 9. 1954.

Palkkaluokituskomitean mietintö lähetettiin palkkalautakunnalle neuvotteluja ja lausuntoa varten samoin myös pyydettiin lausunnot muilta lautakunnilta, virastoilta ja laitoksilta. Näiden antamat lausunnot osoittivat, että eri virkojen ja virkaryhmien keskinäisistä suhteista oli olemassa suuresti vaihtelevia käsityksiä. Näin ollen oli jatkokäsittelyssä pidettävä pohjana komitean ehdotusta, vaikka se olikin saanut paljon arvostelua osakseen. Ehdotusta oli kuitenkin täydennettävä ottamalla huomioon ne viroissa ja virkasuhteissa tapahtuneet muutokset, jotka oli päätetty mietinnön laatimisen jälkeen. Valtuuston päätökset aina 1. 12. 1954 saakka otettiin huomioon uudessa taulukossa. Täydennettyyn luetteloon oli palkkalautakunta neuvotteluissa esitettyjen seikkojen tai muuten hankkimansa selvityksen perusteella tehnyt eräitä muutoksia. Mm. ehdotettiin toimistoapulaisten palkkauksen alarajan nostamista yhdellä palkkaluokalla.

Valtuusto päätti ¹⁾ kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti

1) muuttaa virkasäännön 21 §:n siten, että päävirat määrättiin palkkaluokkiin, joissa peruspalkat ja ikälisät oli määrätty uuden palkkaluokitustaulukon ²⁾ mukaisesti,

2) hyväksyä virkojen palkkaluokituksen ja virkojen nimikkeiden muutokset vakinaisten virkojen osalta mietintöä seuraavan liitteen ³⁾ mukaisesti,

3) kehoittaa kaupunginhallitusta järjestämään tilapäisten virkasuhteiden palkat vastaavien vakinaisten viranhaltijain palkkojen tasolle,

4) kehoittaa ao. lauta- ja johtokuntia järjestämään työsopimussuhteessa olevien kuu-kauspalkalla työskentelevien henkilöiden palkat vastaavien viranhaltijoiden palkkojen tasolle,

5) kehoittaa ao. hallintoelimiä maksamaan niille viranhaltijoille, joiden palkat uuden luokittelun mukaan alenevat, henkilökohtaisena lisänä heidän entisen ja uuden palkkansa välisen erotuksen,

6) kehoittaa ao. hallintoelimiä tarkistamaan eräille viranhaltijoille aikaisempien päätösten perusteella maksetut henkilökohtaiset palkanlisät siten, että ne vastaavat eroa uusien palkkojen ja taattujen henkilökohtaisten palkkojen välillä sekä, milloin uudet palkat nousevat yli henkilökohtaisen palkkauksen, poistamaan mainitut lisät,

7) oikeuttaa ao. hallintoelimet asianomaisten suostumuksella purkamaan eräiden viranhaltijain kanssa tehdyt erikoissopimukset, milloin viran uusi palkka ylittää sopimuspalkan,

8) myöntää Nikkilän sairaalan lääkäreille ja Malmin sairaalan apulaislääkäreille heidän paikallislisänsä samansuuruisina, jollaisina ne oli maksettu ennen palkkaluokituksen uudelleenjärjestelyä,

¹⁾ Kvsto 22. 12. 1 064 §, khn mtö n:o 25 ja 26. — ²⁾ Ks. v:n 1955 Kunn as. kok. — ³⁾ Khn mtö n:o 26 liite 53.

9) poistaa rakennusviraston puhtaanapito-osaston piirityönjohtajilta, liikennelaitoksen autonkuljettajilta ja elintarvikekeskuksen eräiltä viranhaltijoilta uuden palkkaluokitustaulukon mukaan heidän uuteen palkkaansa sisältyvät erikoislisäkorvauksensa,

10) kehoittaa kaupunginhallitusta, sikäli kuin valtion viran- ja toimenhaltijain palkkojen järjestely aiheuttaa muutoksia jonkin viranhaltijaryhmän yleisessä palkkaustasossa, viipymättä tekemään valtuustolle näistä muutoksista aiheutuvat esitykset kaupungin viranhaltijain palkkojen muuttamiseksi,

11) kehoittaa niitä lauta- ja johtokuntia, joiden johtosääntöihin virkojen nimikkeiden muutokset aiheuttavat muutoksia, ryhtymään asian vaatimiin toimenpiteisiin,

12) kehoittaa lauta- ja johtokuntia ottamaan harkittavakseen alaistensa viranhaltijain nimikeryhmien vähentämisen sekä nimikkeiden mahdollisten virheellisyyksien oikaisemisen ja tekemään tätä tarkoittavat esityksensä kaupunginhallitukselle sekä

13) kehoittaa kaupunginhallitusta ottamaan harkittavakseen toimistoapulaisen virkojen pätevyysvaatimusten määrittelyn.

Samalla valtuusto päätti, että edellä olevat ponnet tulevat voimaan 1. 1. 1955 lukien.

Lisäksi valtuusto päätti, etteivät vtt Vilkemaan, Enteen, Halmeen, Leikolan ym. tekemät aloitteet ¹⁾, jotka koskivat palkkajärjestelyjä antaneet aiheetta enempiin toimenpiteisiin.

Palkkaluokituskomitean työn kiirehtimistä tarkoittava aloite. Vt. Halme ym. ehdottivat aloitteessaan, että palkkaluokituskomitean työtä joudutettaisiin niin, että sen mietintö valmistuisi vielä kertomusvuoden kevään kuluessa, että se virkojen sijoittelussa uusiin palkkaluokkiin ottaisi huomioon pätevyyden, koulutuksen ym. Aloite päätettiin ²⁾ lähettää kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Virkasäännön muuttaminen. Valtuusto päätti ³⁾ täydentää Helsingin kaupungin virkasääntöä siten,

että 22 §:ään lisätään näin kuuluva uusi 6 momentti: »Palkkiovirkaan kuuluvien tehtävien suorittamista varten otetun tilapäisen sijaisen sijaispalkkio on määriteltävä todella suoritettavien tehtävien perusteella ja sellaisenaan vähennettävä palkkioviran haltijan varsinaisesta palkkiosta.», jolloin sanotun pykälän entiset 6 ja 7 momentti vastaavasti tulevat 7 ja 8 momenteiksi, sekä

että 36 §:ään lisätään näin kuuluva uusi momentti: »Palkkioviran sekä muun palkkioluontoisen virkasuhteen haltijan oikeus vuosilomaan tai vuosilomakorvaukseen määräytyy vuosilomalain mukaisesti.»

Valtuusto oli 28. 10. 1953 muuttanut ⁴⁾ virkasäännön kokouspalkkioiden maksamista koskevan 30 §:n. Tästä päätöksestä oli varatuomari J. Nyman valittanut Uudenmaan lääninhallitukseen ja oli myöskin Helsingin kaupungin virkamiesyhdistys yhtynyt valitukseen. Lääninhallitus oli 14. 5. antamallaan päätöksellä kumonnut valtuuston ko. päätöksen. Lääninhallituksen päätös merkittiin tiedoksi ⁵⁾. Samalla valtuusto päätti, ettei kysymys virkasäännön 30 §:n muuttamisesta siltä osaltaan kuin valtuusto muutti kaupunginhallituksen ehdotusta, tällä kertaa antanut aiheetta enempiin toimenpiteisiin.

Matkustussäännön mukaisten päivärahojen korottaminen. Valtioneuvosto oli korottanut viimeksi 4. 2. valtion maksamat päivarahat. Kaupungin matkustussäännön mukaan maksettavat päivarahat oli viimeksi valtuuston päätöksellä ⁶⁾ 7. 3. 1951 korotettu 1 100—700 mk:n suuruisiksi. Koska oli tapana noudattaa yhdenmukaista käytäntöä valtion maksamiin päivärahoihin nähden päätti ⁶⁾ valtuusto muuttaa matkustussäännön 12 §:n seuraavan sisältöiseksi:

»Matkasta kotimaassa suoritetaan päivärahaa seuraavan asteikon mukaan: I luokassa 1 500 mk, II luokassa 1 200 mk ja III luokassa 900 mk.

Päiväraha lasketaan 50 % korotettuna kaupungeissa ja kauppaloissa sekä taajaväkisessä yhdyskunnassa. Korotettu päiväraha suoritetaan jokaiselta vuorokaudelta, jonka aikana asianomainen on korotukseen oikeuttavalla paikkakunnalla tehtävän suorittamisen, yöpymisen tai muun pätevän syyn vuoksi oleskellut vähintään kuusi tuntia.»

Samalla kaupunginvaltuusto päätti, että päätöstä on sovellettava 1. 4. 1954 lukien.

¹⁾ Khn mtö n:o 26. — ²⁾ Kvsto 14. 4. 337 §. — ³⁾ S:n 20. 10. 835 §. — ⁴⁾ Ks. v:n 1953 kert. I osan s. 7. — ⁵⁾ Kvsto 16. 6. 517 §. — ⁶⁾ Ks. v:n 1951 kert. I osan s. 9. — ⁶⁾ Kvsto 10. 3. 212 §.

Kaupungin autonkuljettajien kaupungin kustannuksella tapahtuvaa ajokorttien uusimista koskeva aloite. Vt Vanhanen ym. olivat 16. 9. 1953 tekemässään ¹⁾ aloitteessa ehdottaneet, että kaupunki suorittaisi omistamiensa autojen kuljettajille ajokortin uusimisesta aiheutuneet kustannukset. Lautakunnat, jotka antoivat lausuntonsa aloitteen johdosta, ilmoittivat, etteivät valtio ja yksityisetkään, eräitä poikkeuksia lukuunottamatta, suorita ko. uusimismaksuja autonkuljettajiensa puolesta. Myöskään muita pätevyyyden osoittamiseksi hankittavia todistuksia ei makseta kaupungin varoista. Ainoastaan kaasulaitos oli suorittanut eräiden virkasuhteessa olevien insinöörien, mestarien ja päivystäjien ajokorttien uusimisesta aiheutuneet kustannukset, koska he ajoivat autoa joutuessaan liikkumaan virkatehtävissään ja laitoksen olisi muussa tapauksessa ollut palkattava kaksi vakinaista kuljettajaa lisää. Edelleen todettiin, että laitosten autonkuljettajat vaihtuvat usein; jos kaupunki suorittaisi ajokortin uusimisesta aiheutuneet kustannukset, olisi luonnollista, että ao. kortin uusijan tulisi sitoutua olemaan kaupungin palveluksessa vähintään sen ajan, minkä uusittu ajokortti on voimassa. Tällaista sitoumusta autonkuljettajalta tuskin kuitenkaan voidaan vaatia. Näin ollen lautakunnat olivat yleensä sitä mieltä, ettei ko. uusimiskustannusten korvaaminen ollut asianmukaista. Valtuusto päättikin ²⁾, ettei aloite antanut aihetta toimenpiteisiin.

Työttömyysvakuutuksen aikaansaamista tarkoittava aloite. Vt Kivilinna ym. ehdottivat aloitteessaan ³⁾, että valtuusto kehoittaisi kaupunginhallitusta kiireellisesti kääntymään Suomen Kaupunkiliiton hallituksen ja eduskunnan puhemiehen puoleen esittäen, että aloite työttömyysvakuutuslaiksi saataisiin mahdollisimman nopeasti hyväksytyksi. Kaupunginhallitus totesi, että Kaupunkiliitto on jatkuvasti ollut kosketuksissa ao. valtion viranomaisiin valvoen kaupunkien ja kauppalaisten etuja. Lisäksi siltä yleensä aina pyydetään lausunto, milloin kaupunkia ja kauppaloita koskevien lakien laatimisesta on kysymys. Kun myös Kaupunkiliiton edustajia usein tällaisissa kysymyksissä kuultiin asiantuntijoina, ei kaupunginhallituksen mielestä ollut aihetta kääntyä aloitteen johdosta Kaupunkiliiton puoleen. Mitä tuli lakialoitteen eduskuntakäsittelyn kiirehtimiseen, kaupunginhallitus huomautti, ettei se kuulunut kaupungin toimivaltaan. Valtuusto päätti ⁴⁾, ettei aloite antanut aihetta toimenpiteisiin.

Eläkesäännön muuttaminen. Kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾, että Helsingin kaupungin viranhaltijain eläkesäännön 3 §:n 2 momenttiin otetaan seuraava lisäys: »Niinikään on viranhaltijan eläkkeeseen oikeuttavaan palvelusaikaan laskettava se aika, jonka hän on ollut sotapalveluksessa varsinaista asevelvollisuutta lukuun ottamatta tai työpalveluksessa puolustuslaitoksen, valtion tai kunnan alaisessa työssä.»

Samalla valtuusto päätti, että Helsingin kaupungin työntekijäin eläkesäännön 3 §:n 2 momenttiin otetaan vastaava lisäys näin kuuluvana: »Niinikään on työntekijän eläkkeeseen oikeuttavaan palvelusaikaan laskettava se aika, jonka hän on ollut sotapalveluksessa varsinaista asevelvollisuutta lukuun ottamatta tai työpalveluksessa puolustuslaitoksen, valtion tai kunnan alaisessa työssä.»

Vt Sahlanin ym. tekemän aloitteen perusteella valtuusto päätti ⁶⁾, että viranhaltijain ja työntekijäin eläkesääntöjä laajentavasti tulkiten saadaan eläkkeeseen oikeuttavaan palvelusaikaan laskea se aika, jonka naispuolinen viranhaltija tai työntekijä järjestömääräyksestä tahi vapaaehtoisuuden perusteella on ollut sellaisessa puolustuslaitoksen työssä, mistä hän osoittaa nauttineensa kuukausipalkkaa tai päivärahaa tahi joka hänen esittämänsä virallisen selvityksen mukaan muuten on katsottava päätoimiseksi. Tämä tulkinta on voimassa niihin uusiin eläkkeisiin nähden, jotka myönnetään maksettaviksi 1. 1. 1955 tai myöhemmästä ajankohdasta alkaen.

Vanhojen eläkkeiden tarkistaminen. Käsitellessään ⁷⁾ 14. 10. 1953 kysymystä viranhaltijain ja työntekijäin eläkesääntöjen uusimisesta valtuusto päätti mm. kehottaa kaupunginhallitusta ryhtymään toimenpiteisiin vanhojen eläkkeiden tarkistamiseksi oikeaan suhteeseen uuteen eläkesääntöön sekä tutkimaan, miten vanhoissa eläkkeissä olevat epäoikeudenmukaisuudet voitaisiin korjata. Vt Vilkemaan ym. kansakoulunopettajien eläkkeiden korottamista tarkoittavan aloitteen ⁸⁾ käsittelyn yhteydessä oli asia palautettu kaupunginhallitukseen mahdollisuuksien tutkimiseksi ko. edun myöntämisestä kaikille

¹⁾ Ks. v:n 1953 kert. I osan s. 77. ²⁾ S:n 31. 3. 265 §. — ³⁾ Kvsto 27. 1. 91 §. — ⁴⁾ S:n 31. 3. 263 §. — ⁵⁾ S:n 20. 10. 836 §. — ⁶⁾ S:n 3. 11. 904 §, 22. 12. 1048 §. — ⁷⁾ Ks. v:n 1953 kert. I osan ss. 9. 105. — ⁸⁾ Ks. v:n 1953 kert. I osan s. 10.

viranhaltijoille. Valtuusto päätti¹⁾, että 1. 11. 1953 tai sitä ennen voimaantulleet vakinaiset ja ylimääräiset eläkkeet tarkistetaan siten, että eläkemäärät ilman indeksilisiä korotetaan 8 % ja täten korotetuille eläkkeille lasketaan kulloinkin voimassa olevat indeksilisät sekä että näin korotetut eläkkeet suoritetaan 1. 11. 1953 alkaen; että eläkkeiden korotuksia varten v:n 1953 osalta saadaan ylittää ko. vuoden asianomaisella tilillä olevaa määrärahaa enintään 7 milj. mk ja v:n 1954 tilillä olevaa määrärahaa enintään 28 milj. mk sekä että vt Vilkkemaan ym. aloite ei anna aihetta toimenpiteisiin.

Virkkavuosien laskeminen eläkettä ja ikälisiä varten. Palopäällikkö L. Pesonen oikeutettiin²⁾ lukemaan hyväkseen eläkettä varten sen ajan, jonka hän oli palvellut Suomen palosuojeluyhdistyksessä, samoin oikeutettiin mielisairaanhoidajatar A. Sirviö³⁾ lukemaan hyväkseen Kammion Sairaskoti Oy:ssä palvelemaansa ajan 1. 11. 1948 — 31. 3. 1952 ikälisiä varten sekä laboratorioapulainen A. Himberg⁴⁾ eläkettä varten 3 v. 11 kk. 13 p:n ajan, minkä hän oli palvellut Helsingin Maidontarkastusyhdistyksessä.

Valtuusto päätti⁵⁾ myöskin, että ne Kivelän sairaalan viranhaltijat, jotka aikaisemmin olivat palvelleet Kammion Sairaskoti Oy:ssä sen toiminnan loppuun saakka ja siirtyneet Kivelän sairaalan palvelukseen heti kun Kammion sairaala Kivelän sairaalaan liitettynä alkoi toimintansa, olivat oikeutettuja laskemaan Kammion Sairaskoti Oy:ssä palvelemaansa ajan hyväkseen eläkevuosia laskettaessa.

Myönnetty ylimääräiset eläkkeet. Ylimääräistä eläkettä myönnettiin Kivelän sairaalan entiselle sairaala-apulaiselle A. A. Kalliolle⁶⁾ 13 490 mk/kk siihen kulloinkin tulevine indeksikorotuksineen 1. 7. lähtien. Sen sijaan päätettiin hylätä seuraavat omat eläkeanomukset, joita ylimääräisen- tai lisäeläkkeen saamiseksi olivat tehneet jäljempänä mainittujen virastojen ja laitosten työntekijät: liikennelaitoksen lippujenkokooja S. Heikkinen⁷⁾ sekä vaununkorjaaja V. Kemppi⁸⁾ ja rakennustoimiston työntekijä H. Narinen⁹⁾.

Ylimääräistä eläkettä päätettiin myöntää jäljempänä mainituille viranhaltijain ja työntekijäin leskille ja lapsille seuraavasti: palolaitoksen tallimestarin J. E. Aaltosen¹⁰⁾ leskelle 4 230 mk 1. 2. lukien; palokorpraali V. Järvisen¹¹⁾ leskelle 4 230 mk sekä lapselle 1 700 mk 1. 2. alkaen; mielisairaanhoidaja I. N. Noson¹²⁾ leskelle 4 320 mk 1. 7. lähtien; rakennustoimiston kirvesmiehen A. S. Koivuniemen¹³⁾ leskelle 1. 2. lukien 3 250 sekä neljälle lapselle 650 mk kullekin ja betonityömiehen A. O. Liljestrandin¹⁴⁾ leskelle 4 230 mk sekä lapselle 1 700 mk 1. 8. lähtien.

Kaupunginpalvelijan E. F. Grönlundin¹⁵⁾ leskelle myönnettiin 3 910 mk:n suuruisen ylimääräinen eläke 1. 7. 1953 lukien sekä palomiehen A. O. Halttusen¹⁶⁾ leskelle 3 000 mk ja kullekin 4 lapselle 600 mk sekä viidennelle lapselle, joka vielä ei ollut syntynyt, myöskin 600 mk syntymän jälkeisen kuukauden alusta lukien 1. 9. 1953 alkaen. Mainitut Grönlundin ja Halttusen sekä viimeksimainitun lasten eläkkeet päätettiin¹⁶⁾ korottaa 8 % 1. 11. 1953 lähtien. Mainitut summat tarkoittavat eläkkeen määrää kuukaudessa ja lapsille myönnetty kasvatusavustukset myönnettiin siihen asti, kunnes asianomainen täytäisi 18 v.

Ent. talousapulaiselle E. M. Blomqvistille¹⁷⁾, joka 18. 9. täytti 100 vuotta, päätettiin myöntää 4 230 mk:n suuruisen ylimääräinen eläke kuukausittain siihen kulloinkin tulevine indeksikorotuksineen mainitusta päivästä lukien. Samasta syystä myönnettiin kenraalimajurin leskelle M. Pushkareffille¹⁸⁾ em. suuruisen, ylimääräinen eläke samoin ehdoin 3. 9. lähtien.

Evätyt eläkeanomukset. Sen sijaan valtuusto päätti hylätä ylimääräisen eläkkeen saamista koskevat leskieläkeanomukset, joita olivat tehneet jäljempänä mainittujen virastojen ja laitosten palveluksessa toimineiden viranhaltijain ja työntekijäin lesket: puutavara- ja polttoainetoimiston yövärtija S. N. Luoma¹⁹⁾, kiinteistöviraston maataloustyöntekijä H. L. Sinisalo²⁰⁾, rakennusviraston yövärtija K. B. Eklund²¹⁾, aputyöntekijät M. Ihonen²²⁾ ja H. R. Niskanen²³⁾, sekatyöntekijä A. T. Jokinen²³⁾ ja rakennusmestari O. A.

1) Kvsto 27. 1. 48 §. Kunn. as. kok. n:o 4. — 2) Kvsto 16. 6. 518 §. — 3) S:n 1. 9. 678 §. — 4) S:n 1. 9. 679 §. — 5) S:n 2. 6. 452 §. — 6) S:n 25. 8. 652 §. — 7) S:n 2. 6. 473 §. — 8) S:n 10. 2. 131 §. — 9) S:n 25. 8. 653 §. — 10) S:n 10. 3. 227 §. — 11) S:n 14. 4. 332 §. — 12) S:n 15. 12. 1 028 §. — 13) S:n 5. 5. 381 §. — 14) S:n 1. 12. 1 006 §. — 15) S:n 27. 1. 86 §. — 16) S:n 10. 3. 227 §. — 17) S:n 15. 9. 755 §. — 18) S:n 1. 9. 711 §. — 19) S:n 5. 5. 381 §. — 20) S:n 25. 8. 653 §. — 21) S:n 17. 11. 952 §. — 22) S:n 20. 10. 854 §. — 23) S:n 17. 11. 952 §.

Kataja ¹⁾, liikennelaitoksen vaatturi Y. R. Skön ²⁾ sekä satamalaitoksen ruoppaaja E. Aarnio ³⁾, tavaramerkitsijä T. P. van Geijt ⁴⁾ ja varastomies J. Salmi ⁵⁾).

Leski- ja orpoeläkkeiden uudelleen järjestely. Vt Öhman ym. olivat 7. 3. 1951 tehneet aloitteen ⁶⁾, jossa viitattiin siihen, että leski- ja orpoeläkekassan maksamat eläkkeet olivat liian alhaisia, mistä syystä valtuustossa usein oli jouduttu harkitsemaan lisäeläkkeen myöntämistä. Aloitteentekijät ehdottivatkin, että kaupunginhallitus tutkituttaisi, miten kaupungin leski- ja orpoeläkkeitä voitaisiin kohtuullisesti korottaa ja tekisi asiasta valtuustolle esityksen. Suoritetun tutkimuksen mukaan alin kassan myöntämä leskieläke oli miltei tavanmukaisen ylimääräisen eläkkeen suuruinen. Ylimääräinen eläke myönnettiin ainoastaan kassan eläkkeen tilalle, silloin kun asianomaisella ei ollut mahdollisuutta tätä saada. Lisäeläkkeineenkin olivat eläkkeet vielä sangen vaatimattomia. Käsitellessään ko. aloitetta 11. 3. 1953 valtuusto kehotti ⁷⁾ palkkalautakuntaa kiireellisesti valmistelemaan uutta leski- ja orpoeläkesääntöä. Tällöin oli jo pyydetty palkkalautakunnalta lausuntoa Kaupunkiliiton laatimasta mallisäännöstä. Kaupunginhallitus yhtyi palkkalautakunnan ehdotukseen ja sen mukaisesti valtuusto päätti, ⁸⁾

1) että Helsingin kaupungin leskieläke- ja kasvatusapusääntö hyväksytään ehdotuksen mukaisena paitsi 1 §:n 3 mom. ja 2 §:n osalta, jotka hyväksyttiin näin kuuluvina:

1 §. 3 mom. Lapsena tämän säännön mukaan pidetään myös lapsipuolta, ottolasta ja sellaista avioliiton ulkopuolella syntynyttä lasta, jonka vainaja oli laillisesti tunnustanut omakseen tai johon nähden vainajan elatusvelvollisuus on oikeuden päätöksellä tai sopimuksella vahvistettu, niin ikään kasvattilasta, jota vainaja on korvauksetta huoltanut vähintään 5 vuotta ennen kuolemaansa.

2 §. Eläkkeen ja kasvatusavustuksen suorittamisen yleisenä edellytyksenä on, että 1 §:ssä tarkoitettulla viranhaltijalla tai työntekijällä tahi eläkkeensaajalla oli ollut vähintään se määrä palvelusvuosia, joka kaupungin viranhaltijain tai työntekijäin eläkesäännön mukaan on eläkkeen saamisen edellytyksenä, tahi eläkesäännön mukainen eläke.

Edellä 1 mom:ssa mainitut rajoitukset eivät kuitenkaan koske kasvatusavustusta.

2) että Helsingin kaupungin leski- ja orpoeläkekassaa kehoitetaan muuttamaan sääntönsä siten, että siitä muodostuu suljettu kassa, johon ei hyväksytä uusia jäseniä;

3) että leskieläke- ja kasvatusapusääntö tulee sovellettavaksi siitä ajankohdasta lukien, jolloin edellisessä kohdassa tarkoitettu sääntöjen muutos astuu voimaan, kuitenkin niin, ettei sitä sovelleta säännön voimaantullessa leski- ja orpoeläkekassan jäseninä oleviin henkilöihin, ennenkuin he ovat eronneet kassasta ja kassan jäsenyyteen perustuva eläkeoikeus on heidän kohdaltaan lakannut olemasta voimassa sekä

4) että leskieläke- ja kasvatusapusäännön mukainen eläke tai kasvatusavustus myönnetään vuoden kuluessa säännön voimaantulosta tehtävästä anomuksesta myös sellaisille ennen säännön voimaantuloa kuolleiden viranhaltijain ja työntekijäin leskille ja lapsille, jotka nauttivat eläkettä Helsingin kaupungin leski- ja orpoeläkekassasta, pidättämällä kuitenkin kaupungille kassan maksaman eläkkeen ja valtuuston asianomaiselle ehkä myöntämän ylimääräisen eläkkeen määrät sekä soveltamalla eläkkeen tai kasvatusavustuksen yleisiin edellytyksiin nähden sen eläkesäännön määräyksiä, joka oli voimassa viranhaltijan tai työntekijän kuollessa tai siirtyessä eläkkeelle.

Valtuusto päätti ⁹⁾ hyväksyä Helsingin kaupungin leski- ja orpoeläkekassan sääntöjen 3 ja 4 §:n muutoksen, joilla muutoksilla kassa muodostettiin suljetuksi, niin että 31. 12. 1954 jälkeen siihen ei enää voinut liittyä uusia jäseniä ja mikäli jäsen halusi kuulua kaupungin leskieläke- ja kasvatusapusäännön alaisuuteen hän saattoi erota eläkekassasta ilmoitettuaan siitä kassan hallitukselle, edelleen oli kassan hallituksella oikeus todeta kassan jäsenyyteen perustuvan eläkeoikeuden lakanneen olemasta voimassa, jos tämä oli ilmeisesti epäedullisempi kuolleen jäsenen omaisille kuin leskieläke- ja kasvatusapusäännön mukainen eläke.

Ainoastaan ko. sääntöjen muutoksen hyväksyminen kuului valtuustolle kun taas kassan hallituksen tehtävänä oli hankkia sosiaaliministeriön vahvistus sääntöjen muutokselle.

Kun eläkekassan sääntöjen muutos oli alistettu sosiaaliministeriön vahvistettavaksi tapahtui 4 §:n 2 momentin vahvistaminen sillä ehdolla, että kaupunki sitoutui takaamaan

¹⁾ Kvsto 20. 10. 854 §. — ²⁾ S:n 25. 8. 653 §. — ³⁾ S:n 31. 3. 283 §. — ⁴⁾ S:n 20. 10. 854 §. — ⁵⁾ S:n 15. 9. 756 §. — ⁶⁾ Ks. v:n 1951 kert. I osan s. 11. — ⁷⁾ Ks. v:n 1953 kert. I osan s. 9. — ⁸⁾ Kvsto 14. 4. 308 §, kunn. as. kok. n:o 83. — ⁹⁾ S:n 25. 8. 623 §, kunn. as. kok. n:o 84.

ko. henkilöille vähintään niin suuren eläkkeen kuin eläkekassa olisi sääntöjensä mukaan velvollinen suorittamaan.

Valtuusto päätti ¹⁾ muuttaa 14. 4. leski- ja orpoeläkkeiden uudelleenjärjestelystä tekemänsä päätöksen ³⁾ ponnella näin kuuluvaksi:

että leskieläke- ja kasvatuserä sääntö tulee sovellettavaksi siitä ajankohdasta lukien, jolloin edellisessä kohdassa tarkoitettu sääntöjen muutos astuu voimaan, kuitenkin niin, ettei sitä sovelleta säännön voimaan tullessa leski- ja orpoeläkekassan jäseninä oleviin henkilöihin, ennenkuin he ovat eronneet kassasta ja kassan jäsenyyteen perustuva eläke-oikeus on heidän kohdaltaan lakannut olemasta voimassa ja he ovat sitoutuneet luovuttamaan Helsingin kaupungin leski- ja orpoeläkekassassa olevan rahasto-osuutensa kaupungille, jolloin kaupunki sitoutuu lisäksi takaamaan heille vähintään niin suuren eläkkeen kuin heidän rahasto-osuutensa edellyttää. Leskieläke- ja kasvatuserä sääntöä sovelletaan myöskin niissä tapauksissa, jolloin Helsingin kaupungin leski- ja orpoeläkekassan hallitus on valtuuston 25. 8. 1954 hyväksymän kassan sääntöjen 4 §:n 2 momentin perusteella todennut kassan jäsenyyteen perustuvan eläkeoikeuden lakanneen olemasta voimassa. Tällöin kaupunki sitoutuu takaamaan sääntöjen edellä sanotussa kohdassa tarkoitetuille henkilöille vähintään niin suuren eläkkeen kuin Helsingin kaupungin leski- ja orpoeläkekassa olisi sääntöjensä mukaan velvollinen suorittamaan, kuitenkin edellyttäen, että he eivät kohdista leski- ja orpoeläkekassaan mitään vaatimuksia. Kassan on tässä tapauksessa siirrettävä asianomainen rahasto-osuus kaupungille.

M u u t a s i a t

Hollannin tulvan uhrien avustamista koskeva valitus. Valtuuston päätettyä 22. 4. 1953 lähettää Heinolan sahalla 100 st puutavaraa Hollannin tulvan uhrien avustamiseksi sekä myönnettyä käyttövaroistaan 5 milj. mk ko. tarkoitukseen liikkeenharjoittaja T. H. Ketunen oli tyytymättömänä tähän päätökseen valittanut siitä Uudenmaan lääninhallitukseen lausuen mm., että avustuksen myöntäminen mainittuun tarkoitukseen oli katsottava sellaiseksi asiaksi, johon kunnallislain ²⁾ 4 §:n nojalla valtuustolla ei ollut päätäntäoikeutta. 2. 9. 1953 valtuusto antoi selityksen mainitun valituksen johdosta esittäen, että valitus aiheettomana hylättäisiin. Lääninhallitus antoi 22. 3. 1954 asiassa päätöksen katsoen, että avustuksen myöntämistä Hollannin tulvista kärsineille ei ollut pidettävä sellaisena kaupungin yhteisenä asiana, mistä päättäminen kunnallislain 4 §:n 1 momentin mukaan kuuluu kaupungin toimivaltaan ja kun valtuusto valituksenalaisella päätöksellään oli mennyt toimivaltaansa ulommaksi, lääninhallitus edellä sanotun sekä kunnallislain 175 §:n nojalla harkitsi oikeaksi kumota valtuuston ko. päätöksen. Valtuusto päätti ³⁾ tyytyä lääninhallituksen päätökseen.

Esikaupunkialueiden kehittämistä tarkoittava aloite. Vt Eriksson-Lihr ym. olivat tehneet aloitteen, missä kiinnitettiin kaupunginhallituksen huomiota siihen, että esikaupunkialueille syntyviin asumalähiöihin olisi hyvissä ajoin suunniteltava kauppakeskuksia, erilaatuisia ulkoilualueita sekä toimenpiteitä ko. alueiden kulttuuritarpeiden edistämiseksi. Aloitteessa ehdotettiin, että kaupunginhallitus tutkituttaisi eri asumalähiöiden tarpeita mainituissa suhteissa sekä myös mahdollisuuksia tonttien varaamiseksi ko. tarkoituksiin ja laatisi yleissuunnitelman pitkällä tähtäimellä esikaupunkien kehittämiseksi. Aloite lähetettiin ⁴⁾ kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Kustannusten säästämiseen tähtäävän yhteistoiminnan järjestäminen virastojen ja laitosten välille. Vt Voipio-Juvas ym. olivat 20. 5. 1953 tehneet ⁵⁾ em. asiaa tarkoittavan aloitteen. Useat eri lautakunnat olivat antaneet lausuntonsa ko. aloitteen johdosta esittäen mm., että kaupunginhallitus antaisi yksityiskohtaiset ohjeet siitä, miten yhteistoimintaa kaupungin eri laitosten välillä olisi hoidettava. Kaupunginhallitus viittasi siihen, että lautakuntien johtosäännöissä oli yleensä määräyksiä yhteistyön ylläpitämisestä toisten lautakuntien kanssa, eikä näin ollen pitänyt tarpeellisenä yksityiskohtaisten ohjeiden antamista. Valtuusto päätti ⁶⁾ kuitenkin kehottaa kaupunginhallitusta asettamaan komitean selvittämään kysymystä siitä, millä tavoin kaupungin töiden suorittamiseen saataisiin enemmän suunnitelmallisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta.

¹⁾ Kvsto 1. 12. 990 §. — ²⁾ Ks. kunn. as. kok. v. 1948 s. 193. — ³⁾ Kvsto 19. 5. 391 §. — ⁴⁾ S:n 5. 5. 387 §. — ⁵⁾ Ks. v:n 1953 kert. I osan s. 4. — ⁶⁾ Kvsto 27. 1. 49 §.

Kaupungin edustus. Pohjoismaiden pääkaupunkien kunnalliskokous oli päätetty pitää Kööpenhaminassa toukokuun 10—12 p:nä. Kukin osanottajakaupunki saattoi lähettää kokoukseen 15 edustajaa. Valtuusto valitsi ¹⁾ kaupungin edustajiksi valtuuston puheenjohtajan Ahon, ylipormestari Rydmanin sekä seuraavat valtuutetut: Ahva, M. Backman, Eriksson-Lihr, Järnefelt, Lohikivi, Meltti, Modeen, Paasivuori, Päivänsalo, Salmela, Schildt, Sundqvist ja Tervo.

Ylipormestari Rydmanin varamieheksi Kööpenhaminassa pidettävään kunnalliskokoukseen valittiin ²⁾ vt. Elki.

2. Rahatointa koskevat asiat

V:n 1953 tilinpäätös. Merkittiin ³⁾ tiedoksi tilinpäätös, jonka tulos oli seuraavanlainen:

Menosäästöt	1 526 464 308	
Ylitulot	1 486 941 330	
Tulot talousarvion ulkopuolella	121 233 191	3 134 638 829
Menoylitykset	1 608 931 107	
Tulovajaukset	1 020 831 615	2 629 762 722
Vuoden tulos, ylijäämä		504 876 107

Rahoitustase 31. 12. 1953 osoitti vastaavaa 25 530 034 101 mk ja vastattavaa 24 008 028 653 mk, joten rahoitussäästökseksi jäi 1 522 005 448 mk, mikä siirtyi seuraavaan tilivuoteen. Rahoitussäästöstä 1 017 129 341 mk oli v:n 1952 ylijäämää, joka oli siirtynyt tilivuoteen.

Lisämäärärahat ja tilinylitysoikeuden myöntäminen. Kertomusvuoden aikana valtuusto myönsi lukuisissa tapauksissa lisämäärärahoja aikaisemmin hyväksytyihin tarkoituksiin tahi antoi lauta- ja johtokunnille oikeuden määrärahojen ylittämiseen tai syntyneen säästön siirtämiseen seuraavaan vuoteen. Kaikkia näitä asioita koskevat päätökset on tästä kertomuksesta jätetty pois, koska niiden yksityiskohtainen luetteleminen on katsottu tarpeettomaksi siitä syystä, että Kaupungin tilit ja tilinpäätös -nimiseen julkaisuun sisältyy mahdollisimman tarkka selvitys ko. asioista. Miltei kaikki mainitunlaiset määräraha-asiat ovat olleet lähinnä siitä johtuvia, että menojen suuruutta on ollut edeltäpäin mahdoton tarkoin arvioida tai esim. valtuuston päätöksestä automaattisesti seuranneita lisäantyneita tarpeita, joihin määräraha välttämättä on ollut myönnettävä. Sen sijaan joissakin tapauksissa, jos määrärahan käyttötarkoitus on muuttunut tai päätökseen on liittynyt jotakin oleellisesti uutta, talousarvion perusteluista poikkeavaa, on määrärahojakin koskevia päätöksiä tässä kertomuksessa selostettu.

Kaupungille tulevien valtionavustusten lisäämistä tarkoittava aloite. Vt Saastamoinen ym. olivat 25. 11. 1953 tehneet aloitteen ⁴⁾, jossa ehdotettiin, että Kaupunkiliiton hallitusta pyydetäisiin ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin kaupungille kuuluvien avustusten lisäämiseksi sekä kääntymään myös valtioneuvoston puoleen ko. asiassa. Kaupungin hallitus esitti, että yhden kaupungin esiintyminen sellaisessa asiassa, joka koskee kaikkia kaupunkia, ei ole paikallaan, varsinkin kun yhteisten asiain hoitamista varten on perustettu järjestö, Suomen Kaupunkiliitto, johon Helsingin kaupunkikin kuuluu jäsenenä. Edelleen pidettiin aiheettomana painostaa Kaupunkiliittoa ko. asiassa, koska se lukuisissa lausunnoissaan oli voimakkaasti tuonut esiin kantansa valtionavustusten lisäämisen tarpeellisuudesta. Näin ollen valtuusto päätti ⁵⁾, ettei aloite antanut aihetta toimenpiteisiin.

Lainojen hankkimista pääomamenojen kattamiseksi koskeva aloite. Vt Vanhanen ym. ehdottivat aloitteessaan, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin kääntymään valtioneuvoston puoleen siinä tarkoituksessa, että valtioneuvosto ryhtyisi toimenpiteisiin lainojen saannin turvaamiseksi kaupungin pääomamenojen kattamiseksi. Aloite lähetettiin ⁶⁾ kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

¹⁾ Kvsto 10. 2. 107 §. — ²⁾ S:n 14. 4. 304 §. — ³⁾ S:n 14. 4. 309 §. — ⁴⁾ Ks. v:n 1953 kert. s. 12. — ⁵⁾ Kvsto 10. 2. 109 §. — ⁶⁾ S:n 15. 9. 761 §.